

Spilling

Meint spilling íslensks fyrirtækis á erlendri grundu hefur verið mikið til umfjöllunar undanfarin ár. Einn angí þeirrar umræðu lýtur að regluverkinu um spillingu sem er í gildi hérlandis. Eftirfarandi hefur þó ekki verið rétt.

Samningur Sameinuðu þjóðanna gegn spillingu frá 2003 er helsti milliríkjasamningurinn sem ríki heims hafa komið sér saman um í baráttunni gegn spillingu. Ísland fullgilti samninginn árið 2011 en birti hann ekki með auglýsingu í stjórnartíðindum C fyrr en rúmlega ellefu árum síðar, þ.e. 26. ágúst á síðasta ári. Svipaða sögu er að segja um viðbótarbókun við samning Evrópuráðsins á sviði refsiréttar um spillingu frá 2003. Ísland fullgilti samninginn árið 2013 en birti hann ekki í stjórnartíðindum C fyrr en átta árum síðar, þ.e. 21. júlí 2021.

Afleiðingar

Þessi töl á birtingu hefur að öllum líkindum afleiðingar. Í 1. mgr. 8. gr. laga nr. 15/2005 um Stjórnartíðindi og Lögbirtinga- blað kemur fram sú meginregla að fyrirmælum er felast í lögum, auglýsingum, reglugerðum, samþykktum eða öðrum slíkum ákvæðum almenns efnis megi eigi beita fyrr en við birtingu í Stjórnartíðindum. Auk þess kemur fram að óbirt fyrirmæli bindi þó stjórnvöld frá gildistöku þeirra.

Í 18. og 21. tölulíð 6. gr. almennra hegningarlaga kemur fram að refsa skuli eftir íslenskum hegningarlögum fyrir háttsemi sem greinir í umræddum samningi og viðbótarbókun enda þótt hún eigi sér stað utan íslenska ríkisins og án tillits til þess, hver er að henni valdur.

Bjarni Már Magnússon

Vegna fyrrnefndrar tafar á birtingu í stjórnartíðindum C má spyrja hvort það gangi upp að ákæra fyrir spillingarbrot, á grunni fyrrnefnds samnings og bókunar, fyrir háttsemi sem átti sér stað fyrir birtingu samningsins og bókunarinnar, ef haft er í huga að lögum um stjórnartíðindi banna beitingu

» Töl á viðhlítandi birtingu á alþjóðasamningum um spillingu takmarkar að öllum líkindum möguleika ákærvaldsins í slíkum málum.

óbirta fyrirmæla. Ofangreint verður að hafa í huga þegar meint spilling íslenskra aðila á erlendum vettvangi er tekin til skoðunar.

Til að forðast misskilning er rétt að taka fram að aðrar leiðir eru færar til að gefa út ákæru á grundvelli almennra hegningarlaga fyrir spillingu en hér að ofan er lýst. Auk þess verður að taka fram að íslenska ríkið er bundið af fyrrnefndum samningi og bókun frá því tímamarki að fullgilding átti sér stað.

Ótæk töl

Hvað sem því líður þá er algerlega ótækt að það hafi tekið jafn langan tíma og raun ber vitni að birta umrædda alþjóðasamninga. Auk þess má spyrja hvort þessi töl gefi einhverjar vísbendingar um stefnu stjórnvalda í baráttunni gegn spillingu síðasta áratuginn.

Höfundur er prófessor við lagadeild Háskólans á Bifröst.